

Datum vytištění: 22. 4. 2022

Rozsah platnosti:

ORLEN Unipetrol Doprava s.r.o.
ORLEN Unipetrol RPA s.r.o. (včetně odštěpných závodů BENZINA a POLYMER INSTITUTE BRNO)
PARAMO, a.s.
SPOLANA s.r.o.

ODSÁVÁNÍ NÁPLNÍ APARÁTŮ POMOCÍ VAKUOVÝCH ZAŘÍZENÍ

Schválil:

GŘ / Jednatelé společnosti

Platnost od:

6. 5. 2022

Správce dokumentu:

ORLEN Unipetrol RPA s.r.o. - Odbor systémů řízení

Zpracovatel:

ORLEN Unipetrol RPA s.r.o. – Úsek bezpečnosti – Ing. Quido Kratochvíl

Určeno pouze pro vnitřní potřebu

Seznam změn

Číslo změny	Číslo strany		Předmět změny	Platnost od	Schválil (funkce, podpis)
	vyjmuté	vložené			
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

Upozornění: Změnové řízení je prováděno dle směrnice 821.

Obsah

1	Účel	4
2	Rozsah platnosti	4
3	Pojmy, definice a zkratky	4
4	Cíl a rozsah, výjimky, aplikace	5
4.1	Cíl a rozsah	5
4.2	Výjimky	5
4.3	Aplikace	5
5	Požadavky	5
5.1	Bezpečnostní pravidla pro provádění procesu odsávání náplně s použitím vakuového nakladače	5
5.1.1	Informace, metoda	5
5.1.2	Omezení vstupu osob do aparátů	6
5.1.3	Uzemnění, omezení prašnosti, odpojení	6
5.2	Podmínky pro odsávání náplní aparátů pomocí vakuových nakladačů	6
5.2.1	Objednatel, nákup, dodavatel	6
5.3	Minimální požadavky na vakuové nakladače používané v procesech odsávání náplní z aparátů	7
5.4	Minimální požadavky na obsluhu vakuových nakladačů používaných při odsávání náplní aparátů	7
6	Odpovědnost	7
7	Seznam souvisejících dokumentů	7

1 Účel

Tato směrnice zajišťuje implementaci Technického standardu ST S7 T5 Odsávání náplní aparátů pomocí vakuových zařízení mateřské společnosti PKN ORLEN S.A. do předpisové základny skupiny ORLEN Unipetrol.

2 Rozsah platnosti

Dokument je platný pro následující označené společnosti / odštěpné závody:

- ORLEN Unipetrol a.s.   ORLEN Unipetrol RPA s.r.o.   BENZINA, odštěpný závod
- POLYMER INSTITUTE BRNO, odštěpný závod   ORLEN Unipetrol Doprava s.r.o.
- PARAMO, a.s.   SPOLANA s.r.o.

3 Pojmy, definice a zkratky

Aparát	- kolona, reaktor, zásobník nebo jiné zařízení, u kterého se provádí vyprázdnění náplně.
Dodavatel	- právnická nebo fyzická osoba, která je jako smluvní strana povinna poskytovat plnění Společnosti.
Kalová cisterna (sací vůz)	- vozidlo používané pro přepravu kalů (sedimentů) a odpadních vod v kapalné formě, vybavené nádrží a infrastrukturou zajišťující bezpečné odčerpání, nakládku, vykládku a přepravu kapalných látek. Využívá se v průmyslu, mimo jiné pro účely odstraňování kalů a sedimentů ze separátorů odpadních vod, kanalizačních jímek a dalších uzavřených i otevřených nádrží, tvořících tekutý odpad výrobních procesů. Ve smyslu ADR se jedná o cisternu pro podtlakové vyčerpávání odpadů a odpadních vod.
Vakuový nakladač	- vozidlo, na kterém je instalováno zařízení (nebo samostatné zařízení) vytvářející podtlak, které sloužící k odsávání/vyprázdnění náplní z aparátů instalovaných v průmyslových jednotkách, vybavené nádrží a také infrastrukturou zajišťující odsávání, nebo odsávání, přepravu, a vykládku.
Odsávání	- činnosti související s vyprázdněním náplní aparátů pomocí vakuových nakladačů.
Průmyslová jednotka	- výrobní, distribuční a skladovací objekty a také další zařízení pro produkci petrochemických a rafinérských produktů v rámci rafinace ropy a dalších produktů ve společnostech kapitálové skupiny ORLEN.
Náplň	- náplně aparátů v podobě pevných látek, prachu, použitých katalyzátorů nebo adsorbentů, které mohou v důsledku výrobních procesů obsahovat výbušné a/nebo hořlavé nebezpečné látky nebo jsou náchylné k prašnosti.
TPD	- technická a provozně-technologická dokumentace poskytnutá výrobcem strojů a zařízení, která musí obsahovat nezbytné informace umožňující bezpečné používání zařízení. Rozsah technické a provozně-technologické dokumentace musí odpovídat požadavkům stanoveným ve směrnících vztahujících se k danému zařízení (směrnice o strojních zařízeních, tlaková směrnice, ATEX a případně další).
Povolení k práci	- soubor technických a organizačních opatření stanovených prostřednictvím předepsaného formuláře.
Udržovatel	- ředitel technického úseku či příslušného útvaru Facility Management, vedoucí příslušného odboru údržby, popř. odboru správy budov a areálu nebo jinak určený zaměstnanec, který je odpovědný za technický stav určených jednotlivých skupin hmotného majetku včetně udržování, oprav, revizí a zkoušek.

UNIRPA	- ORLEN Unipetrol RPA s.r.o.
Uživatel	- vedoucí útvaru (např. ředitel úseku, závodu, popř. vedoucí odboru, výrobní či sekce), kterému je majetek svěřen provozovatelem (společností) do užívání. Je odpovědný za dodržování podmínek pro bezpečný a spolehlivý provoz v souladu s pokyny a předpisy určenými k jeho využívání, provozu a obsluze.
Objednatel	- pro účely této směrnice je objednatelem uživatel.

4 Cíl a rozsah, výjimky, aplikace

4.1 Cíl a rozsah

- 4.1.1 Definování bezpečnostních pravidel pro provádění procesu odsávání náplní a zbytků z aparátů pomocí vakuových nakladačů.
- 4.1.2 Stanovení minimálních požadavků na vakuové nakladače používané pro odsávání náplní a zbytků z průmyslových jednotek společností kapitálové skupiny ORLEN.
- 4.1.3 Stanovení jednotných bezpečnostních pravidel pro odsávání náplní aparátů pomocí vakuových nakladačů z průmyslových jednotek společností kapitálové skupiny ORLEN.

4.2 Výjimky

- 4.2.1 Požadavky uvedené v této směrnici se nevztahují na kalové cisterny používané pro odčerpávání, přepravu a svoz uhlovodíkových kalů a odpadních vod.
- 4.2.2 Požadavky uvedené v této směrnici se nevztahují na práce prováděné pomocí vakuových nakladačů v ochranné dusíkové atmosféře.
- 4.2.3 Požadavky uvedené v této směrnici se nevztahují na standární místa nakládky/plnění/vykládky surovin/výrobků/poloproduktů do automobilových cisteren/železničních cisternových vozů.

4.3 Aplikace

Směrnice zajišťuje aplikaci požadavků standardu PKN ORLEN S.A. v odpovídajícím rozsahu ve společnostech kapitálové skupiny ORLEN respektive ORLEN Unipetrol a zabezpečuje jejich přenos také na jejich smluvní dodavatele prostřednictvím uvedených v Závazných normách a informacích na webu jednotlivých společností.

5 Požadavky

5.1 Bezpečnostní pravidla pro provádění procesu odsávání náplně s použitím vakuového nakladače

5.1.1 Informace, metoda

- 5.1.1.1 Jako pravidlo platí, že pro vyprazdňování náplní aparátů je třeba přednostně využít gravitační metodu (prosté vypuštění).
- 5.1.1.2 Práce s využitím podtlakové metody lze provádět pouze ve výjimečných případech (např. v případech kdy nelze využít metodu gravitačního vypouštění náplně), a to výhradně při dodržení požadavků této směrnice.
- 5.1.1.3 Před zahájením prací souvisejících s odsáváním se dodavatel musí seznámit s dokumentem popisujícím a potvrzujícím vlastnosti dané náplně.
- 5.1.1.4 Pokud neexistuje dokument popisující a potvrzující vlastnosti dané náplně, vychází se vzhledem k vlastnostem procesů probíhajících uvnitř zařízení vždy z předpokladu, že každá náplň může mít nebezpečné vlastnosti (výbušnost, hořlavost).
- 5.1.1.5 Před zahájením prací souvisejících s odsáváním dané náplně je dodavatel povinen se ujistit, že již naložený materiál uvnitř vakuového nakladače (není-li vakuový nakladač prázdný a vyčištěný) je kompatibilní s náplní, která má být odsáta (tzn. není zde riziko vzniku nežádoucí chemické reakce). Pokud tomu tak není nebo existují pochybnosti, nesmí být práce zahájeny do jejich vyřešení.

5.1.2 Omezení vstupu osob do aparátů

- 5.1.2.1 Při odsávání náplní z aparátů pomocí vakuových nakladačů je třeba se v maximální možné míře vyhnout vstupu osob dovnitř těchto aparátů.
- 5.1.2.2 Nejprve by měla být prověřena možnost použití automatizovaného řídicího systému pro odsávání náplní (bez vstupu obsluhy do aparátu).
- 5.1.2.3 Není-li možné použít automatizované řídicí systémy pro odsávání náplní, mohou osoby vstupovat dovnitř aparátu, avšak pouze za podmínky dodržení příslušných interních předpisů a směrnic platných ve skupině ORLEN Unipetrol vztažené ke vstupu do nebezpečných/uzavřených prostor.

5.1.3 Uzemnění, omezení prašnosti, odpojení

- 5.1.3.1 Před zahájením prací pomocí vakuového nakladače na daném aparátu určí dodavatel s uživatelem a udržovatelem standardní uzemňovací bod na tomto zařízení, ke kterému bude připojeno uzemnění předmětného nakladače. Udržovatel potvrdí na základě předchozích kontrol, revizí a fyzické prohlídky na místě, že je uzemňovací bod v bezvadném stavu a lze jej použít pro požadovaný účel. V případě zjištění závad, nesmí být práce zahájeny do jejich odstranění.
- 5.1.3.2 Je-li uzemňovací bod vybaven indikátorem kontinuity uzemnění, musí tento indikátor signalizovat kontinuitu uzemnění. Pokud není signalizována kontinuita uzemnění, nesmí být práce zahájeny, dokud není závada odstraněna. Obdobně se postupuje s ohledem na indikátor kontinuity uzemnění na vakuovém nakladači.
- 5.1.3.3 V případě, že není na daném místě k dispozici standardní uzemňovací bod, dodavatel spolu s uživatelem a udržovatelem určí náhradní místo pro připojení uzemnění a udržovatel zajistí prostřednictvím pohotovosti elektroúdržby prověření účinnosti určeného náhradního místa pro uzemnění. Pokud určené místo není účinné s ohledem na svod elektrostatického náboje, musí se určit jiné náhradní místo. Určené místo musí být řádně označeno a o provedeném měření musí být vystaven písemný protokol. Pokud indikátor kontinuity uzemnění na vakuovém nakladači nesignalizuje kontinuitu uzemnění, nesmí být práce zahájeny.
- 5.1.3.4 Před zahájením práce pomocí podtlakové metody by měl zástupce výrobního celku s aparátem, ze kterého má být náplň odsáta (uživatel), společně s dodavatelem prověřit možnost pokropení náplně vodou (pokud je to po technologické stránce možné), k zamezení jejímu vysychání a snížení rizika prašnosti.
- 5.1.3.5 Před zahájením odsávání musí být zařízení řádně připraveno, tj. odpojeny/zaslepeny veškeré příklady energií/médií a to v souladu s požadavky popsány v příslušných interních předpisech (záslepkové plány, LOTO, apod.). Za přípravu zařízení odpovídá uživatel.

5.2 Podmínky pro odsávání náplní aparátů pomocí vakuových nakladačů

5.2.1 Objednatel, nákup, dodavatel

- 5.2.1.1 Objednatel prací na daném zařízení, tj. podtlakového odsávání, je povinen spolu s požadavkem předat úseku Nákupu dokument popisující vlastnosti dané náplně. V případě existence bezpečnostního listu nebo příslušného dokladu o klasifikaci podle ADR, je třeba přiložit i tyto dokumenty. Nejsou-li tyto dokumenty potvrzující vlastnosti materiálu určeného k odsátí k dispozici, požadavek na provedení práce musí obsahovat informaci, že daná náplň může mít vlastnosti nebezpečného materiálu (z hlediska výbušnosti a/nebo hořlavosti) vzhledem k podmínkám a procesům při kterých se tato náplň využívala.
- 5.2.1.2 Úsek Nákupu je ve fázi výběru dodavatele povinen poskytnout potenciálním dodavatelům popis dané náplně spolu s popisem podmínek, za kterých se používala. Nejsou-li k dispozici dokumenty potvrzující vlastnosti materiálu určeného k odsátí, poptávka na provedení prací musí obsahovat informaci, že daná náplň může být nebezpečným materiálem (z hlediska výbušnosti a/nebo hořlavosti) vzhledem k podmínkám a procesům, při kterých se tato náplň používala.
- 5.2.1.3 V případě realizace prací na základě rámcové smlouvy/objednávky, předává dokumenty uvedené v čl. 5.2.1.1, případně informace uvedené v čl. 5.2.1.2 dodavateli prokazatelným způsobem objednatel před zahájením prací.
- 5.2.1.4 Dodavatel je před zahájením prací na základě zpracované analýzy rizik povinen zpracovat také pokyny pro bezpečné provedení prací schválené vlastní odborně způsobilou osobou v prevenci rizik. Tyto pokyny předá

dodavatel zástupci objednatele před zahájením prací v rámci povolovacího řízení (vystavení povolení k práci).

- 5.2.1.5 Před zahájením prací je dodavatel povinen prokazatelně seznámit všechny osoby podílející se na předmětných pracích s požadavky uvedenými v Písemném povolení k práci a jeho přílohách (např. riziky možného ohrožení, stanoveným postupem pro provedení práce (viz 5.2.1.4), podmínkami pro bezpečné provedení práce atd.).
- 5.2.1.6 Provádět odsávání je možné výhradně na základě Písemného povolení k práci.
- 5.2.1.7 Před zahájením prací musí být postupováno v souladu s čl. 5.1.3.1 - 5.1.3.5. V případě postupu dle čl. 5.1.3.3 musí být protokol o kontrole účinnosti uzemnění včetně popisu měřicího místa (tzv. Protokol o funkční zkoušce) - zapojení uzemnění přiložen k Písemnému povolení k práci.
- UPOZORNĚNÍ! V průběhu prací není dovoleno měnit místo uzemnění vakuového nakladače. Je-li změna požadována, musí se přerušit práce a opakovaně postupovat dle čl. 5.1.3.1 - 5.1.3.5. Tato změna musí být následně uvedena v Písemném povolení k práci.**
- 5.2.1.8 Systémové prvky určené pro odsávání náplně (tj. hadice, potrubí, kolena, spojky apod.) musí být vyrobeny z vhodných materiálů a pospojovány tak, aby byl umožněn efektivní odvod statické elektřiny.
- 5.2.1.9 Dodavatel musí zajistit pracoviště proti přístupu osob nezúčastněných na přímé realizaci odsávání.

5.3 Minimální požadavky na vakuové nakladače používané v procesech odsávání náplní z aparátů

- 5.3.1 Dodavatel je povinen zajistit, aby vakuový nakladač používaný k provádění odsávání a případné přepravě náplní splňoval následující požadavky:
- má potřebné technické a periodické prohlídky a také nezbytná oprávnění k výkonu dané práce,
  - je uzpůsoben pro odsávání nebezpečných materiálů a prachu,
  - je vybaven indikátorem kontinuity uzemnění během provozu odsávací soupravy, který je součástí odsávací soupravy,
  - v případě potřeby přepravy nebezpečných věcí má osvědčení o schválení vozidla ADR (schválení vozidla pro přepravu nebezpečných věcí podle Dohody ADR),
  - dopravní prostředek musí být správně zvolen tak, aby kód cisterny odpovídal Dohodě ADR, přepravovanému materiálu a aby samotné vozidlo mělo dokumentaci ADR potvrzující možnost přepravy daného druhu nebezpečných věcí,
  - v případě přepravy nebezpečných věcí byl označen v souladu s dohodou ADR,
  - v případě přepravy nebezpečných věcí musí mít řidič oprávnění k přepravě nebezpečných věcí,
  - dodavatel je zakázáno používat vakuový nakladač, na kterém byly provedeny jakékoli úpravy bez souhlasu výrobce tohoto zařízení. Každá změna musí být potvrzena příslušným protokolem výrobce, a také příslušným certifikačním nebo dozorovým orgánem, jak to vyžaduje zákon.

5.4 Minimální požadavky na obsluhu vakuových nakladačů používaných při odsávání náplní aparátů

- 5.4.1 Dodavatel je povinen zajistit, aby osoby obsluhující vakuové nakladače pro odsávání náplní aparátů:
- měly odpovídající školení a kvalifikaci pro obsluhu daného nakladače nebo podtlakového zařízení,
  - byly seznámeny s návodem k obsluze a TPD daného vakuového nakladače,
  - byly seznámeny s Písemným povolením k práci pro danou akci včetně jeho příloh,
  - používaly vhodné osobní ochranné prostředky pro vykonávanou práci.

6 Odpovědnost

Odpovědnosti jsou stanoveny v kap. 4 a 5 této směrnice.

7 Seznam souvisejících dokumentů

VŠICHNI

Mezinárodní dohoda o přepravě nebezpečných věcí po silnici (ADR) v platném znění

ORLEN Unipetrol RPA s.r.o. včetně odštěpných závodů

Směrnice 402 Bezpečnostní pravidla pro pracovníky jiných organizací (platí pouze v UNIRPA bez o.z.)

Směrnice 402/1 Sankce v oblasti HSE (platí pouze v UNIRPA bez o.z.)

Směrnice 402/2 Bezpečnostní pravidla pro pracovníky jiných organizací (platí pouze v BENZINA, o.z.)

Směrnice 416 Základní požadavky pro implementaci systému uzamykání a označování – LOTO (platí pouze v UNIRPA bez o.z.)

Směrnice 418 Bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí

Směrnice 429 Práce v nebezpečných prostorech

Směrnice 435 Povolení k práci (platí pouze v Jednotkách Rafinérie)

Směrnice 465 Povolování prací (platí pouze v UNIRPA bez o.z. a Jednotek Rafinérie)

Směrnice 465/1 Povolování prací (platí pouze v BENZINA, o.z.)

Směrnice 474 Chemické látky a směsi (platí pouze v UNIRPA bez o.z.)

Směrnice 0600 Chemické látky a směsi (platí pouze v POLYMER INSTITUTE BRNO, o.z.)

Směrnice 844 Údržba technologického zařízení (platí pouze v UNIRPA bez o.z.)

N 11 006 Pravidla elektrických zařízení (interní norma – platí pouze v UNIRPA bez Jednotek Rafinérie a platí v POLYMER INSTITUTE BRNO, o.z.)

PPU-801 Revizní řád MI 4.31 – Provozní pravidla el. zařízení (interní norma – platí pouze pro Jednotky Rafinérie)

ORLEN Unipetrol Doprava s.r.o.

Směrnice 25 Bezpečnostní pravidla v prostorech UNIPETROL DOPRAVA, s.r.o.

Směrnice 45 Bezpečnost a ochrana zdraví při provozování dráhy a drážní dopravy

Rozhodnutí 2015/02 Povolování prací

SPOLANA s.r.o.

S-4.1.7. příloha č. 8 Vybrané přestupky a sankce

S-3.16.6 Práce s chemickými látkami

S-3.22.8 Nakládání s chemickými látkami

S-3.11.7 Řád preventivní údržby elektrozařízení a revize

S-3.11.5 Povolování práce na zařízení a prací za mimořádných podmínek

PARAMO, a.s.

Směrnice 18-51 Základní předpis v oblasti bezpečnosti práce

Směrnice 18-53 Bezpečnostní pravidla v Paramo, a.s.

Směrnice 18-58 Bezpečný provoz a používání zařízení

Směrnice 18-07 Povolování prací

Směrnice 18-12 Chemické látky a směsi

Směrnice 18-26 Revizní řád pro elektrická zařízení

Směrnice 15-07 Aplikace ADR/RID v PARAMO, a.s.

Směrnice 429 Práce v nebezpečných prostorech